

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
POLITIKOS ĮGYVENDINIMO GRUPĖ
PAŽYMA**

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS GAMTINIŲ DUJŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1973 2, 5, 7, 9,20,
21,25,31,37,38,39, 45,46, 47 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO IR
ĮSTATYMO PAPILDYMO SEPTINTUOJU SKIRSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO
(TAP-18-1180)(2)**

2018-09-13 Nr. NV-2426

Vilnius

Projekto rengėjas: Energetikos ministerija.

Projekto tikslas: sukurti teisinės prielaidas integruoti Baltijos šalių ir Suomijos atskiras nacionalines gamtinių dujų rinkas į vieną bendrą regioninę dujų rinkos zoną, siekiant sukurti vienodas dujų rinkos veikimo taisykles ir užtikrinti konkurencingą kainą dujų vartotojams.

Dabartinė situacija:

2016 m. gruodžio 6 d. Rygoje vykusiame Baltijos Ministrų Tarybos ministrų pirmininkų susitikime Baltijos šalių ministrai pirmininkai pasirašė deklaraciją dėl regioninės dujų rinkos plėtros, kuria patvirtino Regioninės dujų rinkos koordinavimo grupės parengtą Regioninės dujų rinkos sukūrimo veiksmų planą. Veiksmų plane patvirtinti veiksmai, kuriuos šalys įsipareigoja atlikti iki 2020 m. integruojant nacionalines Baltijos šalių ir Suomijos dujų rinkas į regioninę rinkos zoną. Veiksmų plane numatyta iki 2019 m. priimti įstatyminio lygmens teisės aktų pakeitimus sudarančius teisinį pagrindą tolesniems regioninės rinkos formavimo darbams. Regioninės dujų rinkos sukūrimo tikslas numatytas ir Vyriausybės programoje ir Vyriausybės programos įgyvendinimo plane, taip pat Seimo patvirtintoje Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje.

Taip pat, 2017 m. spalio 25 d. priimtas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1938 dėl dujų tiekimo saugumo užtikrinimo priemonių. Šiuo reglamentu pakeistas ir papildytas iki tol galiojęs reglamentavimas dėl pažeidžiamų vartotojų apsaugos ir bendradarbiavimo tarp valstybių narių. Tarp pakeitimų išskirtinos šios nuostatos: suformuluotas solidariai saugomų pažeidžiamų vartotojų institutas; numatytas privalomas bendradarbiavimas tarp valstybių narių rengiant regioninio lygmens dujų tiekimo sutrikimų rizikos vertinimą ir regioninio lygmens prevencinio ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planus. Pastebėtina, kad 2017 m. kovo 16 d. Komisijos reglamente (ES) 2017/460, nurodytos dvi gamtinių dujų sektoriaus reguliavimo alternatyvos – viršutinė kainų riba ir viršutinė pajamų riba. Įstatymo projektu siūloma papildyti, kad VKEKK reguliuoja ne tik kainų, bet ir pajamų viršutines ribas. Tai leistų Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatyme numatytą dujų perdavimui taikomą reguliavimo tvarką klasifikuoti pagal Reglamento (ES) Nr. 2017/460 nuostatas.

Šiuo metu nacionaliniuose teisės aktuose nėra įgyvendintos Reglamento (ES) Nr. 2017/1938 nuostatos, reglamentuojančios pažeidžiamų dujų vartotojų apsaugą ir bendradarbiavimą tarp valstybių narių dujų tiekimo krizės metu. Šiuo metu esantis teisinis reguliavimas nėra pakankamas siekiant integruoti Lietuvos nacionalinę dujų rinką į kuriamą Baltijos šalių ir Suomijos regioninę dujų rinką.

Projekto esmė:

- Nustatyti pagrindines sąlygas regioninės rinkos zonos suformavimui ir jos veiklos principams;
- Sukurti reguliavimo nuostatas, sudarančias sąlygas Lietuvos dujų rinkai veikti tiek regioninės rinkos zonoje, tiek ir atskirose nacionalinėse dujų rinkose;
- Suderinti Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo nuostatas su Reglamento (ES) Nr. 2017/1938 ir Reglamento (ES) Nr. 2017/460 nuostatomis.

Derinimas: teikiamas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės išvadas patobulintas įstatymo projektas, į visas pastabas atsižvelgta.

Atitiktis Vyriausybės programai: teikiamas įstatymo projektas tiesiogiai susijęs su į Vyriausybės programos nuostata „*Aktyviai dalyvausime kurdami regioninę dujų rinką, taip sudarydami sąlygas gauti tranzito bei prekybos pajamų bei tinkamai išnaudoti tarptautines jungtis bei Klaipėdos SGD terminalą*“.

Dalykinio vertimo išvada: atsižvelgiant į teisės akto pobūdį, siūlytina įstatymo projektą svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje.

